

Številka: 009-01/23-9/
Datum: 23. maj 2024

EPA 1198-IX

DRŽAVNI ZBOR JE NA SEJI 23. 5. 2024 SPREJEL ZAKON O URESNIČEVANJU KULTURNIH PRAVIC PRIPADNIKOV NARODNIH SKUPNOSTI NARODOV NEKDANJE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE V REPUBLIKI SLOVENIJI (ZUKPPNS) V NASLEDNJEM BESEDILU:

ZAKON

O URESNIČEVANJU KULTURNIH PRAVIC PRIPADNIKOV NARODNIH SKUPNOSTI NARODOV NEKDANJE SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE V REPUBLIKI SLOVENIJI (ZUKPPNS)

1. člen (vsebina zakona)

(1) Ob upoštevanju Deklaracije Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št. 7/11) ta zakon ureja načine uresničevanja kulturnih pravic pripadnikov in pripadnic narodnih skupnosti narodov nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: pripadniki narodov nekdanje SFRJ v RS), podporo njihovem uresničevanju ter pristojnosti države.

(2) Ta zakon ureja tudi sestavo, naloge in delovanje Sveta Vlade Republike Slovenije za vprašanja pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji.

2. člen (pomen izrazov)

Posamezni izrazi v tem zakonu imajo naslednji pomen:

1. pripadniki narodov nekdanje SFRJ v RS so Albanci in Albanke, Bošnjaki in Bošnjakinje, Črnogorci in Črnogorke, Hrvati in Hrvatice, Makedonci in Makedonke ter Srbi in Srbkinje, ki so prebivalci Republike Slovenije;
2. reprezentativna organizacija pripadnikov naroda nekdanje SFRJ v RS je zveza društev ali druga organizacija, ki združuje največ nevladnih organizacij pripadnikov posameznega naroda nekdanje SFRJ v RS.

3. člen

(kulturene pravice pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS)

(1) Kulturne pravice pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS obsegajo pravico do ohranjanja in razvoja identitete, pravico do gojenja kulture, pravico do ohranjanja kulturne dediščine na ozemlju Republike Slovenije, pravico do ohranjanja lastne kulturne in družbene zgodovine, pravico do uporabe maternega jezika in pisave, pravico do ustvarjanja in razširjanja medijskih programskih vsebin, pravico do lastnega založništva in druge kulturne pravice ter se uresničujejo s projekti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS.

(2) Kulturne pravice iz prejšnjega odstavka se zagotavljajo z namenom ohranjanja in razvoja narodnostne identitete pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS ter utrjevanja zavesti vseh drugih prebivalcev Republike Slovenije o njihovi prisotnosti in delovanju v družbi, zagotavljanja njihove enakopravne vključenosti v družbi, spodbujanja medkulturnega dialoga, ohranjanja strpnosti ter razvijanja sožitja vseh prebivalcev Republike Slovenije.

4. člen

(pristojnosti države)

(1) Republika Slovenija pripadnikom narodov nekdanje SFRJ v RS zagotavlja uresničevanje in podporo uresničevanju kulturnih pravic iz prejšnjega člena.

(2) Podpora je oblika financiranja oziroma sofinanciranja uresničevanja kulturnih pravic pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS z javnimi sredstvi iz proračuna Republike Slovenije in s sredstvi mednarodnih podpornih mehanizmov.

(3) Uresničevanje kulturnih pravic pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS in podporo izvajanju njihovih kulturnih projektov po tem zakonu zagotavlja ministrstvo, pristojno za kulturo.

(4) Uresničevanje kulturnih pravic pripadnikov SFRJ v RS na področju osnovnošolskega in srednješolskega učenja maternega jezika in kulture po tem zakonu zagotavlja ministrstvo, pristojno za vzgojo in izobraževanje.

5. člen

(naloge ministrstva, pristojnega za kulturo)

Ministrstvo, pristojno za kulturo, opravlja naslednje naloge:

- na podlagi javnega razpisa financira oziroma sofinancira kulturne projekte pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS, ki jih nevladne organizacije pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS izvajajo na področju kulture;
- načrtuje in spremlja porabo javnih sredstev in sredstev iz mednarodnih podpornih mehanizmov za potrebe uresničevanja kulturnih pravic pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS;
- vodi register reprezentativnih organizacij iz 7. člena tega zakona;
- opravlja strokovne in administrativno-tehnične naloge za Svet za vprašanja pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS;
- pri opravljanju svojih nalog sodeluje z drugimi ministrstvi, državnimi organi, organi samoupravnih lokalnih skupnosti in reprezentativnimi organizacijami pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS, Javnim zavodom Radiotelevizija Slovenija, raziskovalnimi in drugimi organizacijami, ki obravnavajo vprašanja uresničevanja kulturnih pravic pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS;

- strokovne naloge, ki zadevajo uresničevanje kulturnih pravic pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS s področja kulture.

6. člen

(Svet za vprašanja pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji)

(1) Vlada Republike Slovenije ustanovi Svet za vprašanja pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji (v nadaljnjem besedilu: svet) najkasneje šest mesecev po nastopu funkcije Vlade.

(2) Svet opravlja naslednje naloge:

- obravnava vprašanja, zahteve in predloge, ki jih svetu predložijo reprezentativne organizacije pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS (v nadaljnjem besedilu: reprezentativne organizacije);
- obravnava in sprejema stališča do predlogov odločitev Vlade Republike Slovenije in ministrstev, ki se nanašajo na tematike narodov nekdanje SFRJ v RS;
- spremlja in ocenjuje spoštovanje in uresničevanje pravic pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS v skladu s sprejetimi mednarodnimi obveznostmi Republike Slovenije, osamosvojitvenimi dokumenti ter Ustavo Republike Slovenije;
- spremlja sprejemanje in izvajanje ukrepov za ohranjanje, razvoj in spodbujanje etnične in narodne identitete pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS, predvsem za: izražanje, ohranjanje in razvoj elementov identitete, tj. vere, kulture in jezika; dostop do medijev in ustvarjanje lastne produkcije v jezikih narodov nekdanje SFRJ v RS; možnosti za ustrezno organiziranost in delovanje; možnosti neoviranih stikov z matičnim narodom; daje pobude in predloge za sprejemanje nadaljnjih ukrepov in aktivnosti za spodbujanje, razvoj in ohranitev etnične in narodnostne identitete pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS; prepoznava načine za izboljšanje njihove participacije pri sprejemanju odločitev, ki jih zadevajo, daje pobude na področju izobraževanja, osveščanja in raziskovanja;
- obvešča Javni zavod Radiotelevizija Slovenija o vprašanjih, povezanih s programi javnega zavoda, namenjenimi pripadnikom narodov nekdanje SFRJ v RS;
- pripravlja poročila o svojem delu, s katerimi enkrat letno seznanja Vlado Republike Slovenije in Državni zbor Republike Slovenije.

(3) Svet sestavlja dvanajst članov, in sicer:

- minister, pristojen za kulturo,
- predstavnik ministrstva, pristojnega za vzgojo in izobraževanje,
- predstavnik ministrstva, pristojnega za notranje zadeve,
- predstavnik ministrstva, pristojnega za zunanje in evropske zadeve,
- predstavnik ministrstva, pristojnega za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- predstavnik Urada Vlade Republike Slovenije za narodnosti,
- šest predstavnikov narodov nekdanje SFRJ v RS, vsaka reprezentativna organizacija imenuje enega predstavnika in njegovega namestnika za čas odsotnosti.

(4) Člane sveta iz prve do šeste alineje prejšnjega odstavka imenuje in razrešuje Vlada Republike Slovenije na predlog pristojnih ministrstev. Člane iz sedme alineje prejšnjega odstavka imenujejo reprezentativne organizacije.

(5) Svetu predseduje minister, pristojen za kulturo. Predsednik sveta predstavlja in zastopa svet ter vodi njegove seje. Podpredsednika sveta izvolijo člani izmed predstavnikov narodnih skupnosti.

(6) Mandat članov sveta od prve do šeste alineje tretjega odstavka tega člena preneha s prenehanjem mandata Vlade Republike Slovenije in v primeru odstopa. Mandat članov iz sedme alineje tretjega odstavka tega člena traja štiri leta. Člani so lahko po izteku mandata ponovno imenovani.

(7) Član sveta iz sedme alineje tretjega odstavka tega člena je predčasno razrešen:

- na predlog reprezentativne organizacije, ki ga je predlagala v imenovanje,
- če reprezentativna organizacija, ki ga je predlagala v imenovanje, izgubi status reprezentativnosti.

(8) Način delovanja sveta, imenovanje in razreševanje članov sveta podrobneje ureja poslovnik, ki ga svet sprejme z dvotretjinsko večino glasov vseh članov. Svet sprejme poslovnik v šestdesetih dneh od ustanovitve.

(9) Člani sveta iz sedme alineje tretjega odstavka tega člena so upravičeni do sejnine in povračila prevoznih stroškov. Višina sejnine in povračila prevoznih stroškov se določi v skladu s predpisi, ki urejajo sejnine in povračila stroškov v javnih skladih, javnih agencijah, javnih zavodih in javnih gospodarskih zavodih.

(10) Delo sveta je javno, kar se zagotavlja z obveščanjem medijev in javnosti z objavami na spletnih straneh ministrstva, pristojnega za kulturo.

(11) Finančne, materialne in prostorske pogoje, potrebne za delovanje sveta, zagotavlja generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije, opravljanje strokovnih in administrativno-tehničnih nalog svetu pa zagotavlja ministrstvo, pristojno za kulturo.

7. člen

(status organizacij pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v RS)

(1) Minister, pristojen za kulturo, sprejme pravilnik za določitev kriterijev za izpolnjevanje pogoja za pridobitev statusa reprezentativne organizacije (v nadaljnjem besedilu: status reprezentativnosti).

(2) Minister, pristojen za kulturo, izda odločbo o pridobitvi statusa reprezentativnosti. Zoper odločbo o zavrnitvi podelitve statusa reprezentativnosti pritožba ni možna, dopusten pa je upravni spor.

(3) Minister, pristojen za kulturo, izda odločbo o odvzemu statusa reprezentativnosti, če organizacija preneha izpolnjevati pogoj iz prvega odstavka tega člena. Zoper odločbo o odvzemu statusa reprezentativnosti pritožba ni možna, dopusten pa je upravni spor.

(4) Ministrstvo, pristojno za kulturo, vzpostavi in vodi register reprezentativnih organizacij, ki vsebuje naslednje podatke:

- ime in sedež reprezentativne organizacije,
- številka in datum odločbe o pridobitvi oziroma odvzemu statusa reprezentativnosti.

(5) V registru reprezentativnih organizacij se hranijo naslednje listine:

- odločba o pridobitvi statusa reprezentativnosti,
- odločba o odvzemu statusa reprezentativnosti.

PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

8. člen

(začetek opravljanja nalog ministrstev)

(1) Ministrstvo, pristojno za kulturo, začne opravljati naloge v skladu s tem zakonom v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

(2) Ministrstvo, pristojno za vzgojo in izobraževanje, začne opravljati naloge v skladu s tem zakonom v enem letu od uveljavitve tega zakona.

9. člen

(opravljanje nalog Sveta Vlade Republike Slovenije za vprašanja
pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji)

(1) Naloge sveta iz 6. člena tega zakona do ustanovitve novega sveta v skladu s tem zakonom opravlja obstoječi svet, ki je bil ustanovljen in imenovan na podlagi Sklepa o ustanovitvi, sestavi, organizaciji in nalogah Sveta Vlade Republike Slovenije za vprašanja narodnih skupnosti pripadnikov narodov nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji št. 00405-5/2021/7 z dne 9. decembra 2021 in Sklepa o imenovanju članov Sveta št. 00405 6/2022/4 z dne 10. novembra 2022.

(2) Obstoječi svet sprejme nov poslovnik v šestdesetih dneh od uveljavitve tega zakona.

(3) Do sprejema novega poslovnika obstoječi svet deluje na podlagi določb poslovnika, ki ga je sprejel na svoji 1. seji dne 31. januarja 2022, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom.

10. člen

(uveljavitev zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.